ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 27ης Ιουνίου 1984

για ενίσχυση την οποία σχεδιάζει να χορηγήσει η ολλανδική κυβέρνηση όσον αφορά ορισμένες επενδύσεις που πρόκειται να πραγματοποιήσει επιχείρηση πετρελαίου στο διϋλιστήριό της στο Borsele

(Το ολλανδικό κείμενο είναι το μόνο αυθεντικό)

(84/417/ΕΟΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 93 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο,

αφού κάλεσε τους ενδιαφερομένους να υποβάλλουν τις παρατηρήσεις τους,

Εκτιμώντας ότι:

I

Ο νόμος των Κάτω Χωρών της 29ης Ιουνίου 1978 για την προώθηση και τον προσανατολισμό των επενδύσεων (Wet Investeringsrekening — WIR) (1) θέσπισε, με το άρθρο 6, «συμπληρωματική πριμοδότηση μεγάλων προγραμμάτων». Αυτή η επιδότηση χορηγείται γιά την πραγματοποίηση προγραμμάτων επενδύσεως αξίας άνω των 30 εκατομμυρίων ολλανδικών φιορινιών και διαμορφούμενη ανάλογα με τον αριθμό των δημιουργούμενων θέσεων απασχολήσεως, μπορεί να ανέλθει στο 4 % της αξίας της σχετικής επενδύσεως.

Κατά την εξέταση του σχεδίου του ολλανδικού νόμου στο πλαίσιο της διαδικασίας του άρθρου 93 παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΟΚ, η Επιτροπή τόνισε ότι η «συμπληρωματική πριμοδότηση μεγάλων προγραμμάτων» συνιστά καθεστώς γενικών ενισχύσεων γιατί δεν αποσκοπεί σε συγκεκριμένο τομέα ή περιφέρεια. Δεδομένου ότι το καθεστώς αυτό εφαρμόζεται σε όλες τις επενδύσεις χωρίς να γίνεται διάκριση μεταξύ επιχειρήσεων, περιφερειών ή τομέων, δεν υπάγεται στιςς εξαιρέσεις τις οποίες προβλέπει το άρθρο 92 παράγραφος 3 στοιχεία α) ή γ) της συνθήκης ΕΟΚ. Ελλείψει τέτοιων εξειδικεύσεων, η Επιτροπή δεν ήταν σε θέση να εκτιμήσει τις επιπτώσεις του υπό μελέτη καθεστώτος επί των ενδοκοινοτικών συναλλαγών και επί του ανταγωνισμού και, κατά συνέπεια, το κατά πόσο συμβιβάζεται το καθεστώς αυτό με την κοινή αγορά.

Όταν πρόκειται περί αυτού του τύπου καθεστώτος γενικών ενισχύσεων, η Επιτροπή εγκρίνει συνήθως τις ενισχύσεις αυτές εφόσον πληρούται μια από τις δύο ακόλουθες προϋποθέσεις: το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος ενημερώνει την Επιτροπή είτε για κάποιο περιφερειακό πρόγραμμα είτε όταν αυτό δεν είναι δυνατον, γιά σημαντικές εξατομικευμένες περιπτώσεις.

Με βάση τα ανωτέρω και σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 93 παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΟΚ η Επιτροπή ζήτησε να της γνωστοποιηθούν εκ των προτέρων και εγκαίρως οι περιπτώσεις εξατομικευμένης χορηγήσεως της «συμπληρωματικής πριμοδοτήσεως μεγάλων προγραμμάτων».

Κατά τη διάρκεια των συνομιλιών με τις αρχές των Κάτω Χωρών, η Επιτροπή επισήμανε ότι θα προέβαινε σε εκτίμηση κάθε μιας από τις περιπτώσεις αυτές, με γνώμονα τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της και με βάση τις αρχές που θεσπίζονται από τα άρθρα 92 και επόμενα ή τους κανόνες που διαμορφώθηκαν κατά την εφαρμογή των διατάξεων αυτών. Η κυβέρνηση των Κάτω Χωρών δεν θα έπρεπε να συμπεράνει ότι η Επιτροπή εξέφρασε οποιαδήποτε ευνοϊκή γνώμη όσον αφορά το καθεστώς «συμπληρωματικής πριμοδοτήσεως μεγάλων προγραμμάτων» επειδή ζητούσε αυτήν την προηγούμενη συστηματική γνωστοποίηση.

Η κυβέρνηση των Κάτων Χωρών ικανοποίησε το αίτημα της Επιτροπής, και συμπεριέλαβε την εν λόγω διαδικασία προηγούμενης γνωστοποιήσεως στο άρθρο 6 παράγραφος 7 και το άρθρο 7 παράγραφος 3 του κεφαλαίου V του προαναφερόμενου ολλανδικού νόμου της 29ης Ιουνίου 1978.

II

Σύμφωνα με την διαδικασία αυτή, η ολλανδική κυβέρνηση πληροφόρησε την Επιτροπή, με τέλεξ της 24ης Αυγούστου 1983 ότι σκοπεύει να χορηγήσει την ενίσχυση που προβλέπεται στο ανωτέρω πρόγραμμα ενισχύσεων υπέρ επενδύσεων που πραγματοποιούνται σε διϋλιστήριο στο Borsele.

Το πρόγραμμα ενισχύσεων προβλέπει εγκατάσταση για την πυρόλυση (Hydrocracker) υδρογονανθράκων που μπορεί να παράγει μεγαλύτερη αναλογία ελαφρών προϊόντων σε σχέση προς τα βαρέα κλάσματα, πράγμα το οποίο δεν είναι δυνατόν με τη μέθοδο παραγωγής που ακολουθείται μέχρι τώρα. Η μέθοδος πυρόλυσης υδρογονανθράκων (hydrocracker) δεν απαντάται συχνά στην Ευρώπη.

Το κόστος των επενδύσεων υπολογίζεται ότι ανέρχεται σε 1 000 εκατομύρια ολλανδικά φιορίνια. Η προτεινόμενη πριμοδότηση GPT ανέρχεται σε 2,2 εκατομμύρια ολλανδικά φιορίνια. Η πραγματοποίηση του σχεδίου θα συνεπαγόταν δημιουργία 80 θέσεων εργασίας περίπου.

III

Με σειρά ανακοινώσεων προς το Συμβούλιο κατά τα τελευταία χρόνια, η Επιτροπή επεσήμανε τις δυσκολίες

(1) Staatsblad 1978, αριθ. 368.

που αντιμετωπίζει η βιομηχανία διϋλισης πετρελαίου στην Κοινότητα εξ αιτίας της κρίσης του πετρελαίου. Οι δυσκολίες είναι, εν συντομία, οι εξής: η συνολική ζήτηση των προϊόντων διϋλίσεως, τόσο των βαρέων (βαρύ μαζούτ κλπ.) όσο και των ελαφρών κλασμάτων (πετρελαίου κλπ.), μειώθηκε αλλά η ζήτηση βαρέων προϊόντων μειώθηκε περισότερο από αυτήν των ελαφρών κλασμάτων. Ταυτόχρονα με την μείωση της παραγωγικής ικανότητας, η βιομηχανία αναγκάστηκε να επενδύσει σε εγκαταστάσεις προκειμένου να αυξήσει την σχετική παραγωγή ελαφρών προϊόντων. Ωστόσο, η διαφορά τιμής μεταξύ των ελαφρών προϊόντων διϋλίσεως και των καταλοίπων μαζούτ αποτέλεσε, τα τελευταία χρόνια, κίνητρο για τις εταιρίες για να πραγματοποιούν τις αναγκαίες επενδύσεις.

Κατά τα τελευταία χρόνια γνωστοποιήθηκαν στην Επιτροπή αρκετές προτάσεις παροχής ενισχύσεων για τους ίδιους και συγγενείς σκοπούς. Οι προτάσεις αυτές αποτέλεσαν αντικείμενο αρνητικών αποφάσεων [1] ιδίως λόγω της κατάστασης που επικρατεί στον τομέα διϋλίσεως πετρελαίου, επειδή οι ενισχύσεις αυτές θεωρήθηκαν ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά.

Η ενίσχυση που προτάθηκε αρχικά από την ολλανδική κυβέρνηση είναι δυνατό να επηρεάσει το διακοινοτικό εμπόριο και να νοθεύσει ή να απειλήσει με νόθευση τον ανταγωνισμό κατά την έννοια του άρθρου 92 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΟΚ ευνοώντας την εν λόγω επιχείρηση ή την παραγωγή των προϊόντων.

Στις 6 Οκτωβρίου 1983 η Επιτροπή κίνησε την διαδικασία του άρθρου 93 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΟΚ όσον αφορά την ολλανδική πρόταση.

IV

Σε απάντηση των παρατηρήσεων της Επιτροπής κατά την έναρξη της διαδικασίας του άρθρου 93 παράγραφος 2, οι ολλανδικές αρχές δεν έθεσαν υπό αμφισβήτηση την ανάλυση της Επιτροπής σύμφωνα με την οποία, ενόψει της καταστάσεως που επικρατεί στον τομέα της διύλυσης, των αποφάσεων της Επιτροπής σε ανάλογες περιπτώσεις κατά το παρελθόν και της οικονομικής δυνατότητας της εν λόγω εταιρίας, υπήρχε αντιστάθμισμα, από κοινοτικής πλευράς, στην προτεινόμενη ενίσχυση που επιτρέπει στην Επιτροπή να διαπιστώσει ότι η εν λόγω ενίσχυση συμβιβάζεται με την κοινή αγορά σύμφωνα με το άρθρο 92 παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΟΚ.

Ωστόσο, οι ολλανδικές αρχές υποστήριξαν ότι η κατασκευή της εγκατάστασης πυρόλυσης υδραγονανθράκων θα είχε σαν αποτέλεσμα την πραγματοποίηση άλλων επενδύσεων στις υπάρχουσες εγκαταστάσεις του εν λόγω διϋλιστηρίου που θα συνεπάγονταν βελτίωση του ελέγχου του περιβάλλοντος, ιδίως στον τομέα της μόλυνσης του νερού που προκαλείται από τις υπάρχουσες εγκαταστάσεις διύλισης. Το κόστος της επένδυσης αυτής υπολογίζεται ότι ανήλθε σε 5 εκατομμύρια ολλανδίκα φιορίνια. Συνεπώς οι ολλανδικές αρχές πρότειναν την χορήγηση πριμοδότησης GPT ύψους 750 000 εκατομμύρια ολλανδικών φιορινίων για τις επενδύσεις αυτές και δικαιολόγησαν την ένταση της ενίσχυσης, που ανερχόταν σε 15 %, επικαλούμενες ότι αυτό ήταν το επίπεδο που επιτρέπεται κανονικά για τις ενσιχύσεις τις σχετικές με το περιβάλλον και που εντάσσεται στο κοινοτικό πλαίσιο για τις ενισχύσεις αυτού του είδους.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι η πρόταση αυτή δεν πληροί τις βασικές νομικές και οικονομικές προϋποθέσεις προς χορήγηση των επιδομάτων GPT, δηλαδή το μέγεθος της ενισχυόμενης επένδυσης είναι μικρότερο του ορίου των 30 εκατομμύρια ολλανδικών φιορινιών, δεν συνεπάγεται την δημιουργία θέσεων εργασίας, και η ένταση της ενίσχυσης, 15 % έναντι 4 % σύμφωνα με το σύστημα GPT, σημαίνει ότι η πρόταση δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι ευθυγραμμίζεται με την απόφαση της Επιτροπής της 21ης Απριλίου 1978 σχετικά με το GPT/WIR. Η ολλανδική κυβέρνηση δεν παρουσίασε αποδείξεις για το ότι οι σχετικές με το περιβάλλον ενισχύσεις είναι απαραίτητες σαν αποτέλεσμα της επιβολής νέων κανόνων στην Ολλανδία που επιβάλλουν νέες υποχρεώσεις στις επιχειρήσεις οι υποχρεώσεις αυτές αποτελούν απαραίτητη προϋπόθεση για να επωφελούνται οι επιχειρήσεις από την πολιτική στα πλαίσια των ενισχύσεων για το περιβάλλον. Το σχέδιο φαίνεται ότι πηγάζει από την επιθυμία να λάβει η εν λόγω επιχείρηση έστω και μικρό μέρος της επιχορήγησης GPT. Αποτέλεσμα είναι η ενίσχυση της οικονομικής θέσης της επιχείρησης χωρίς να παρέχεται συγκεκριμένο κοινοτικό αντιστάθμισμα.

Επιπλέον επειδή η Επιτροπή ήγειρε αρχικά αντιρρήσεις ως προς την πρόταση παροχής ενίσχυσης, δεν μπορεί να δεχτεί ότι πρέπει να εξεταστεί μια νέα και τελείως διαφορετική πρόταση, με διαφορετικούς στόχους, ασυμβίβαστη, από οικονομικής και κοινωνικής πλευράς, με την βάση της αρχικής πρότασης, χωρίς να έχει αποσυρθεί επίσημα η αρχική πρόταση ή χωρίς να έχει καταστεί αυτή αντικείμενο αρνητικής απόφασης εκ μέρους της Επιτροπής. Εάν η αρχική πρόταση είχε αποσυρθεί η αποτελούσε αντικείμενο αρνητικής απόφασης, θα μπορούσε να εξεταστεί μια πρόταση ενίσχυσης βασισμένη, από οικονομική και νομική άποψη, σε εκτιμήσεις σχετικές με το περιβάλλον.

Στα πλαίσια της διαδικασίας, η Βελγική, δανική και γαλλική κυβέρνηση υπέβαλαν παρατηρήσεις στην Επιτροπή, με τις οποίες υποστήριζαν την μη παροχή της αρχικά προταθείσας ενίσχυσης.

V

Σύμφωνα με την συνθήκη, η ενίσχυση που πληροί τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 92 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΟΚ δεν συμβιβάζεται με την κοινή αγορά. Οι εξαιρέσεις από το ασυμβίβαστο αυτό που προβλέπονται στο άρθρο 92 παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΟΚ, καθορίζουν τους στόχους που τίθενται με γνώμονα το κοινοτικό συμφέρον και όχι το συμφέρον του δικαιούχου. Οι εξαιρέσεις αυτές πρέπει να ερμηνεύονται στενά κατά την εξέταση τόσο των περιφερειακών όσο και τομεακών προγραμμάτων ενισχύσεων καθώς και των εξατομικευμένων περιπτώσεων εφαρμογής γενικών συστημάτων ενισχύσεων. Ειδικότερα, μπορούν να γίνουν δεκτές μόνο στην περίπτωση που η

[1] ΕΕ αριθ. L 343 της 18. 12. 1980, σ. 38,
ΕΕ αριθ. L 361 της 16. 12. 1981, σ. 24,
ΕΕ αριθ. L 350 της 10. 12. 1982, σ. 36.

Επιτροπή διαπιστώνει ότι αυτό θα συντελέσει στην επίτευξη των στόχων που περιλαμβάνονται στις εξαιρέσεις, τους οποίους οι δικαιούχες εταιρίες δεν θα μπορούσαν να εκπληρώσουν μόνο με τις δικές τους ενέργειες υπό κανονικές συνθήκες αγοράς.

Παραχώρηση της εξαίρεσης στις περιπτώσεις που δεν υπάρχει αντισταθμιστική αιτιολογία θα ισοδυναμούσε με αποδοχή του επηρεασμού του εμπορίου μετά των κρατών μελών και της νόθευσης του ανταγωνισμού χωρίς αντάλλαγμα για το κοινοτικό συμφέρον, ενώ ταυτόχρονα τα κράτη μέλη θα αποδέχονταν την εκ μέρους άλλων κρατών μελών απόλαυση αδικαιολόγητων πλεονεκτημάτων.

Όταν, κατά την εξέταση των εξατομικευμένων περιπτώσεων εφαρμογής των γενικών συστημάτων ενισχύσεων, η Επιτροπή εφαρμόζει τις αρχές που αναφέρονται ανωτέρω πρέπει να θεωρεί ότι ο συγκεκριμένος δικαιούχος προβάλλει αντισταθμιστική αιτιολογία, που συνίσταται στο ότι η χορήγηση ενίσχυσης απαιτείται για την προώθηση της εκπλήρωσης ενός από τους στόχους που περιλαμβάνονται στο άρθρο 92 παράγραφος 3. Όταν δεν υπάρχουν τέτοιες αποδείξεις και ιδίως στην περίπτωση που η ενισχυόμενη επένδυση θα πραγματοποιόταν και ελλείψει της ενίσχυσης, είναι φανερό ότι η ενίσχυση δεν συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων που αναφέρονται στις εξαιρέσεις αλλά συντελεί στην αύξηση της οικονομικής ισχύος της εν λόγω επιχείρησης.

Στην προκείμενη περίπτωση, δεν προβάλλεται τέτοια αντισταθμιστική αιτιολογία εκ μέρους της δικαιούχου επιχείρησης.

Η ολλανδική κυβέρνηση δεν μπόρεσε να παράσχει ούτε η Επιτροπή να βρει αποδείξεις που να πιστοποιούν ότι η προτεινόμενη ενίσχυση πληροί τις προϋποθέσεις που δικαιολογούν τις εξαιρέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 92 παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΟΚ.

Όσον αφορά τις εξαιρέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 92 παράγραφος 3 στοιχεία α και γ σχετικά με τις ενισχύσεις που προορίζονται να προωθήσουν την ανάπτυξη ορισμένων περιοχών, το Borsele συνεχίζει να βρίσκεται σε καλύτερη κατάσταση, από άποψη κοινωνική και οικονομική, από τις άλλες περιοχές της Ολλανδίας· συνεπώς, δεν μπορεί να χορηγηθεί η εν λόγω ενίσχυση με την αιτιολογία ότι θα προωθήσει την ανάπτυξη της περιοχής αυτής, ιδιαίτερα στην προκείμενη περίπτωση όπου η ενίσχυση δεν προοριζόταν για εκπλήρωση του στόχου αυτού.

Όσον αφορά τις εξαιρέσεις που περιλαμβάνονται στο άρθρο 92 παράγραφος 3 στοιχείο β) εφόσον η αγορά για παραγωγή ελαφρών προϊόντων διϋλίσεως δεν παρουσιάζει τα χαρακτηριστικά της πλεονάζουσας παραγωγικής ικανότητας που παρουσιάζει τα υπόλοιπο τμήμα του τομέα διϋλίσεως, η επένδυση αυτή θα είχε οπωσδήποτε πραγματοποιηθεί από τις κανονικές δυνάμεις της αγοράς. Η εν λόγω επένδυση δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι προωθεί σχέδια κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος ή αίρει σοβαρή διαταραχή της οικονομίας κράτους μέλους έτσι ώστε να δικαιούται εξαίρεσης, σύμφωνα με το άρθρο 92 παράγραφος 3 στοιχεία β, τις διατάξεις του άρθρου 92 παράγραφος 1, σχετικά με το ασυμβίβαστο των ενισχύσεων. Τελικά, όσον αφορά την απαλλαγή που περιλαμβάνεται στο άρθρο 92 παράγραφος 3 στοιχεία γ) της συνθήκης ΕΟΚ, σχετικά με τις «ενισχύσεις για την προώθηση της αναπτύξεως ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων», η εξέταση της ενισχύομενης επένδυσης στα διϋλιστήρια που πρόκειται να λάβει ενίσχυση δείχνει ότι η επένδυση μπορεί να πραγματοποιηθεί από την επιχείρηση με τους πόρους που διαθέτει η ίδια. Συνάγεται λοιπόν από το γεγονός αυτό και από τη γενική κατάσταση της βιομηχανίας διϋλισης ελαφρών προϊόντων, ότι η ενίσχυση δεν είναι απαραίτητη για την προώθηση της εν λόγω οικονομικής δραστηριότητας.

Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω, το σχέδιο ενίσχυσης της ολλανδικής κυβέρνησης δεν πληροί τις προϋποθέσεις που είναι απαραίτητες για να δικαιολογηθεί μια από τις εξαιρέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 92 παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΟΚ.

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Οι Κάτω Χώρες δεν μπορούν να εκτελέσουν το σχέδιο που κοινοποίησαν στην Επιτροπή στις 24 Αυγούστου 1983, για τη χορήγηση ενίσχυσης σε ορισμένες επενδύσεις που πρόκειται να πραγματοποιηθούν σε διϋλιστήριο στα Borsele σύμφωνα με τις διατάξεις GPT του συστήματος «WIR».

Άρθρο 2

Οι Κάτω Χώρες ενημερώνουν την Επιτροπή, μέσα σε προθεσμία 2 μηνών από την κοινοποίηση της παρούσας απόφασης, για τα μέτρα τα οποία λαμβάνουν προκειμένου να συμμορφωθούν με την απόφαση αυτή.

Άρθρο 3

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στο Βασίλειο των Κάτω Χωρών.

Βρυξέλλες, 27 Ιουνίου 1984.

Για την Επιτροπή

Frans ANDRIESSEN

Μέλος της Επιτροπής